

Young Digital Leaders

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ
ΚΗΔΕΜΟΝΕΣ 2019

Περιεχόμενα

1. Σχετικά με το πρόγραμμα Young Digital Leaders;	2
2. Γιατί το πρόγραμμα Young Digital Leaders είναι σημαντικό;	3
3. Πώς μπορεί το πρόγραμμα Young Digital Leaders να έχει θετικό αντίκτυπο;	4
4. Πώς μπορείτε να εμπλακείτε;	5
5. Γλωσσάρι Βασικών Όρων	8

1. ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ YOUNG DIGITAL LEADERS

Το πρόγραμμα Young Digital Leaders είναι ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα που έχει σκοπό να ενδυναμώσει νέους ανθρώπους ηλικίας 12-15 ετών μέσω της ψηφιακής πολιτότητας (digital citizenship), της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας στο ψηφιακό περιβάλλον (media literacy), έτσι ώστε να γίνουν οι ψηφιακοί ηγέτες του αύριο. Το πρόγραμμα το οποίο αναπτύχθηκε μέσα από την συνεργασία της Google με το Institute for Strategic Dialogue (ISD) και δημιουργήθηκε για να εφοδιάσει τους νέους ανθρώπους με τις δεξιότητες που χρειάζονται για να είναι ασφαλείς, δυνατοί και αποτελεσματικοί διαδικτυακοί πολίτες του 21^{ου} αιώνα και για να εξερευνήσει νέους τρόπους διδασκαλίας της ψηφιακής πολιτότητας (δηλαδή της αγωγής του διαδικτυακού πολίτη) στις σχολικές τάξεις της Ευρώπης.

Το πρόγραμμα υλοποιείται σε συνεργασία με τοπικούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς και έχει εισαγάγει ένα μοναδικό και πρωτοποριακό μοντέλο συνεργασίας μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων και οργανισμών της κοινωνίας των πολιτών σε όλη την Ευρώπη. Στην Ελλάδα το πρόγραμμα Young Digital Leaders υλοποιείται σε συνεργασία με τον τοπικό εταίρο Action Synergy.

Μέσα από μια σειρά δραστηριοτήτων που προκαλούν την σκέψη και πραγματικών παραδειγμάτων που σχετίζονται με την καθημερινή ζωή τους, το πρόγραμμα Young Digital Leaders στοχεύει να διδάξει τους νέους ανθρώπους να είναι συνειδητοποιημένοι καταναλωτές της online πληροφορίας, να επικοινωνούν με σεβασμό και αποτελεσματικότητα online και να μπορούν να υπερασπίζονται online τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, τόσο τα δικά τους όσο και των άλλων.

Χτίζοντας πάνω στην επιτυχία του προγράμματος το 2018, το πρόγραμμα Young Digital Leaders θα προσπαθήσει να προκαλέσει μια θετική αλλαγή συμπεριφοράς στους μαθητές, ενδυναμώνοντάς τους με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που τους είναι απαραίτητες για να παίξουν έναν θετικό ρόλο στις online κοινότητές τους.

Το πρόγραμμα διδασκαλίας καλύπτει τα πιο σχετικά θέματα της ψηφιακής πολιτότητας σήμερα και είναι σχεδιασμένο ειδικά για ακροατήρια νέων, «ψηφιακά αναθρεμμένων» ανθρώπων και προσαρμοσμένο στο πλαίσιο της χώρας όπου διαμένουν.

Τα θέματα που εξετάζονται περιλαμβάνουν τα fake news, τις «κλειστές ομάδες» τα filter bubbles, την κατανόηση προκατειλημμένου περιεχομένου, την απάντηση στα στερεότυπα

και την online ρητορική μίσους και την αποτελεσματική επικοινωνία με διαφορετικά ακροατήρια ώστε να προωθηθεί μια θετική αλλαγή online.

Μέσα από αυτές τις πέντε ενότητες, διάφορες βασικές ερωτήσεις θα τεθούν στους μαθητές. Αυτές οι ερωτήσεις θα ενημερώσουν την τελική δραστηριότητα προσφέροντας στους μαθητές την ευκαιρία να δημιουργήσουν μια ψηφιακή καμπάνια που να απαντάει σε ένα κοινωνικό θέμα που είναι σημαντικό γι' αυτούς.

2. ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ YOUNG DIGITAL LEADERS ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ;

Κατά μέσο όρο στην Ευρώπη, 74% των παιδιών 12-15 χρόνων έχουν πρόσβαση στο Ίντερνετ από το σπίτι. Στην Ελλάδα, 70% των παιδιών κάτω από 13 έχουν ένα λογαριασμό στα κοινωνικά δίκτυα και περίπου το 25% των νέων ανθρώπων λένε ότι έχουν ή θα μπορούσαν να έχουν θέματα εθισμού στο διαδίκτυο.

Αυτοί οι νέοι άνθρωποι το χρησιμοποιούν κυρίως για να ψάξουν πληροφορίες, να χρησιμοποιήσουν τα κοινωνικά δίκτυα, να δουν βίντεο ή να μιλήσουν στους φίλους τους.

Αυτή η «ψηφιακά αναθρεμμένη» γενιά καταλαβαίνει απίστευτα την τεχνολογία, αλλά συχνά δεν ξέρει πώς να απαντήσει σε κάποιες από τις πιο σημαντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει στο διαδίκτυο. Τουλάχιστον το ένα τρίτο των παιδιών 11-17 ανέφεραν ότι έχουν δει και έχουν ακούσει ρητορική μίσους στο διαδίκτυο, αλλά πολλά παλεύουν να καταλάβουν πώς πρέπει να απαντήσουν. Παρά το γεγονός ότι έχουν ένα υψηλό επίπεδο γνώσης σχετικά με τη χρήση της τεχνολογίας, οι νέοι άνθρωποι συχνά δεν έχουν καλή γνώση των επιπτώσεων της, όπως για παράδειγμα του πώς μπορεί να δημιουργείται περιεχόμενο με σκοπό να εξαπατήσει και να παραπληροφορήσει online.

Αυτό μπορεί να τους αφήσει απροετοίμαστους για έναν αριθμό κοινωνικών θεμάτων που μπορούν να έχουν πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις στο διαδίκτυο όπως κοινωνική πόλωση, ρητορική μίσους και παραπληροφόρηση. Μπορεί επίσης να τους αφήσει ευάλωτους στην χειραγώγηση.

Πιστεύουμε ότι ολόκληρη η ελληνική κοινωνία θα μπορούσε να επωφεληθεί από την αποκλιμάκωση αυτών των αρνητικών επιπτώσεων. Διχαστικές πολιτικές απόψεις και θεωρίες συνωμοσίας, οι οποίες έχουν διογκωθεί από την εξάπλωση των fake news στο διαδίκτυο απειλούν να υπονομεύσουν τις δημοκρατικές διαδικασίες στις Ευρωπαϊκές χώρες.

Οι αυξανόμενες διαιρέσεις σε όλη την Ευρώπη επιδεινώνονται περαιτέρω από την ρητορική μίσους στα σχόλια των πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης κάνοντας τους

ανθρώπους να αισθάνονται ανασφαλείς στο διαδίκτυο. Κάθε ένα από αυτά τα ζητήματα τροφοδοτεί και αναπτύσσει το άλλο σε ένα πολύπλοκο δίκτυο αλληλεπιδράσεων που θα πρέπει να σταματήσει στην πηγή: μέσα από την εκπαίδευση και ενδυνάμωση της νεολαίας μας.

Παρά το γεγονός ότι οι γονείς και οι κηδεμόνες είναι στην πιο κατάλληλη θέση για να εκπαιδεύσουν τα παιδιά τους, να τα προστατεύσουν και να τα μεγαλώσουν για να γίνουν υπεύθυνοι πολίτες, είναι συχνά δύσκολο να αντιμετωπίσουν αυτά τα ζητήματα εξαιτίας της διαφοράς που υπάρχει στις πράξεις των παιδιών στο διαδίκτυο και έξω από αυτό καθώς και του ότι αυτά που κάνουν τα παιδιά στο διαδίκτυο συχνά δεν είναι φανερά.

Η Αγωγή του Ψηφιακού Πολίτη είναι ακόμα ένα θέμα που δεν διδάσκεται συχνά και επαρκώς στο σχολείο και οι δάσκαλοι συχνά δεν έχουν τα εφόδια να αντιμετωπίσουν αυτά τα ζητήματα με σύγχρονες μη-τυπικές και αποτελεσματικές προσεγγίσεις.

Γι' αυτό το λόγο είναι σημαντικό να εξοπλιστούν κατάλληλα τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι γονείς και κηδεμόνες ώστε να βοηθήσουν να κλείσει το χάσμα μεταξύ της αγωγής του πολίτη και της εκπαίδευσης για τον ψηφιακό αλφαριθμητισμό παίρνοντας μέρος σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την Αγωγή του Ψηφιακού Πολίτη.

3. ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ YOUNG DIGITAL LEADERS ΝΑ ΕΧΕΙ ΕΝΑ ΘΕΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟ;

Για να μπορέσουμε να ενδυναμώσουμε τους μαθητές για να γίνουν ψηφιακοί ηγέτες, αναπτύξαμε ένα πρόγραμμα σπουδών που βασίζεται σε πέντε διαφορετικές ενότητες. Αυτές οι ενότητες μπορούν να διδαχθούν στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου μονοήμερου εργαστηρίου ή να χωριστούν σε δύο ημέρες. Οι ενότητες αυτές βασίζονται σε διασκεδαστικές και ευχάριστες ασκήσεις που επιτρέπουν στους μαθητές να συνδεθούν με τους συμμαθητές τους με ένα διαδραστικό τρόπο ενώ ταυτόχρονα τους προσφέρουν τα κατάλληλα εργαλεία για να πλοηγηθούν με ασφάλεια και να απαντήσουν θετικά στις πολύπλοκες προκλήσεις που σχετίζονται με τις ατομικές τους εμπειρίες στο διαδίκτυο.

Τοπικοί ειδικοί εκπαιδευτές από την Action Synergy έχουν επιλεγεί για να διδάξουν το πρόγραμμα σπουδών στην Ελλάδα με βάση την εμπειρία τους στην εκπαίδευση μαθητών σε σχολικό περιβάλλον με την χρήση παρόμοιων διαδραστικών εκπαιδευτικών τεχνικών. Αυτοί οι εκπαιδευτές έχουν εκπαιδευτεί από την ISD και έχουν λάβει περαιτέρω παιδαγωγική καθοδήγηση για το πώς να διδάξουν τις ενότητες με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και το πώς να διασφαλίσουν την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων για τους νέους ανθρώπους.

Ενότητα	Σκοπός της Ενότητας
Ένα: Συνειδητοποιημένοι Καταναλωτές	Οι μαθητές θα μπορέσουν να εντοπίζουν και να αντιδρούν με θετικό τρόπο στα fake news, τις «κλειστές ομάδες» και τα filter bubbles.
Δύο: Ανθεκτικοί Πολίτες	Οι μαθητές θα μπορέσουν να καταλάβουν τι είναι ένα προκατειλημμένο περιεχόμενο έτσι ώστε να αμφισβητούν τα στερεότυπα και να συμβάλλουν με θετικό τρόπο στον διαδικτυακό χώρο.
Τρία: Αποτελεσματική Επικοινωνία	Οι μαθητές θα μπορέσουν να καταλάβουν πώς μπορούν να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά με μια σειρά από ακροατήρια και να αναγνωρίσουν τον αντίκτυπο της γλώσσας και του ύφους που χρησιμοποιείται.
Τέσσερα: Γνωρίζω τα δικαιώματά μου στο διαδίκτυο	Οι μαθητές θα μπορέσουν να καταλάβουν τα δικαιώματά τους ως διαδικτυακοί πολίτες.
Πέντε: Ψηφιακοί Ηγέτες	Οι μαθητές θα μπορέσουν να καταλάβουν πώς μπορούν να εξασκήσουν το δικαίωμά τους στην ελευθερία του λόγου με θετικό τρόπο και να προωθήσουν τη φωνή τους έτσι ώστε να φέρουν θετικές αλλαγές στο διαδίκτυο.

4. ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΕΜΠΛΑΚΕΙΤΕ;

Ως οι πρώτοι εκπαιδευτές των παιδιών σας, οι γονείς και οι κηδεμόνες είστε στην καλύτερη θέση για να έχετε το μεγαλύτερο εκπαιδευτικό αντίκτυπο στα παιδιά σας. Η εμπλοκή των γονέων και των κηδεμόνων είναι ύψιστης σημασίας ώστε να διασφαλιστεί η βιώσιμη αλλαγή συμπεριφοράς από τα παιδιά, τόσο online όσο και offline, ώστε η επόμενη γενιά νέων ενηλίκων να φτιάξει το δρόμο για περισσότερο ασφαλή και πιο υπεύθυνη χρήση του διαδικτύου.

Οι γονείς και οι κηδεμόνες κάποιες φορές μπορεί να αισθάνονται ότι τα παιδιά είναι περισσότερο έμπειρα στην χρήση της τεχνολογίας, όμως οι νέοι άνθρωποι χρειάζονται υποστήριξη και ενθάρρυνση σχετικά με την διαχείριση των ζώων τους online.

Καταλαβαίνουμε ότι η εύρεση της σωστής ισορροπίας μεταξύ της προστασίας των παιδιών και του σεβασμού της ιδιωτικής τους ζωής μπορεί να συνιστά μια πρόκληση, αλλά είναι περισσότερο πιθανό να αναπτύξουν και να διατηρήσουν ασφαλείς online συμπεριφορές με τη βοήθειά σας.

Η υποστήριξή σας στο ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και την συνέχισή του πέρα από την τάξη είναι ουσιώδης. Ελπίζουμε ότι αυτή η συνεδρία θα σας είναι χρήσιμη και θα σας ενδυναμώσει για να κάνετε αυτές τις συζητήσεις με τα παιδιά σας. Δείτε τις προτάσεις παρακάτω για συμβουλές ως προς το πώς να αρχίσετε αυτές τις συζητήσεις.

1. Καθοδηγήστε τους να γίνουν συνειδητοποιημένοι καταναλωτές:

5 κορυφαίες συμβουλές:

1. Προσφερθείτε για να εξερευνήσετε site και εφαρμογές μαζί. Συζητήστε τις αποφάσεις που παίρνετε όταν είστε online και εξηγήστε τους λόγους.
2. Μιλήστε ανοιχτά στα παιδιά σας για τα fake news, τις «κλειστές ομάδες» και τα filter bubbles. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για καθοδήγηση το γλωσσάρι βασικών όρων. Συζητήστε παραδείγματα όπου έχετε δει και οι δύο τέτοια πράγματα να συμβαίνουν online.
3. Διασφαλίστε ότι γνωρίζουν και αναγνωρίζουν από πού παίρνουν πληροφορίες. Καθοδηγήστε τους να χρησιμοποιούν αξιόπιστο περιεχόμενο και να αναφέρουν την πηγή όταν χρησιμοποιούν την εργασία ή τις ιδέες άλλων ανθρώπων.
4. Ρωτήστε τα παιδιά σας πώς παραμένουν ασφαλείς online. Τι συμβουλές έχουν να σας δώσουν και πού τις έμαθαν;
5. Ενθαρρύνετε τα παιδιά σας να σας μιλούν πάντα για κάθε πρόβλημα που έχουν είτε online είτε offline

2. Υποστηρίξτε τους να επικοινωνούν αποτελεσματικά online:

5 κορυφαίες συμβουλές:

1. Δείξτε τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μπορεί να χρησιμοποιηθεί το διαδίκτυο (έρευνα, παρακολούθηση ειδήσεων, συνομιλία με φίλους) και πώς το ύψος διαφέρει ανάλογα με την πλατφόρμα και το κοινό.
2. Δείξτε τους πώς μπορούν να επικοινωνήσουν με θετικό τρόπο online, ίσως μέσω μιας ανάρτησης σε ένα blog ή δημιουργώντας ένα βίντεο.
3. Ενθαρρύνετε τα παιδιά σας να έχουν σεβασμό και να είναι υπεύθυνα όταν επικοινωνούν με άλλους online και κάντε τους να σκεφτούν ότι το περιεχόμενο που

διαμοιράζονται και ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αυτό μπορεί να έχει συνέπειες πάνω τους.

4. Καθοδηγήστε τους να είναι προσεκτικοί τόσο στα συναισθήματά τους όσο και σε αυτά των άλλων όταν επικοινωνούν: αυτό είναι βασικό για αποτελεσματική επικοινωνία τόσο online όσο και offline.
5. Μάθετε στα παιδιά σας να σκέφτονται με κριτικό τρόπο πριν κάνουν μια ανάρτηση ή διαμοιραστούν μια πληροφορία. Αντί να διαμοιράζονται και να κλικάρουν με αυτόματο τρόπο, οι νέοι θα πρέπει να μπορούν να σταματάνε και να προβληματίζονται.

3) Ενθαρρύνετε τους να υποστηρίζονται τα δικαιώματά τους και τα δικαιώματα των άλλων στο διαδίκτυο:

5 κορυφαίες συμβουλές:

1. Ενθαρρύνετε τους να υποστηρίξουν την ευημερία των φίλων τους online, εάν πιστεύουν ότι χρειάζονται υποστήριξη. Βοηθήστε τους να βρουν τι επιλογές έχουν και να τους υποστηρίξουν με τις δράσεις τους.
2. Ενθαρρύνετε τους να χρησιμοποιήσουν το διαδίκτυο για να κάνουν τη φωνή τους να ακουστεί, ίσως διαμοιράζοντας μια ανάρτηση πάνω σε ένα θέμα που τους παθιάζει, αρχίζοντας ή συμμετέχοντας σε μια online καμπάνια εναντίον των fake news ή της ρητορικής μίσους. Αυτό μπορεί να τους δώσει την αυτοπεποίθηση να γίνουν ηγέτες με το παράδειγμά τους και θα τους εμπνεύσει να μοιραστούν τις γνώσεις που έχουν κερδίσει με τους συμμαθητές τους στο διαδίκτυο.
3. Συζητήστε την σημασία που έχει να αναφέρουμε ακατάλληλες συζητήσεις, μηνύματα, εικόνες και συμπεριφορές και πώς αυτό μπορεί να γίνει.
4. Δείξτε τους πώς μπορούν να κρατήσουν τις πληροφορίες τους ιδιωτικές, να κάνουν αναφορά σε σχόλια και να μπλοκάρουν χρήστες εάν δεν είναι σίγουροι πώς να το κάνουν.
5. Χτίστε σχέσεις εμπιστοσύνης έτσι ώστε το παιδί σας να έρθει σε εσάς εάν συμβεί κάτι.

5. ΓΛΩΣΣΑΡΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

Βασικός Όρος	Ορισμός
Fake News	<p>Ο όρος fake news (ψευδείς ειδήσεις ή κατασκευασμένες ειδήσεις) περιγράφει άρθρα ή δημοσιεύσεις που φαίνονται να είναι πραγματικές, αλλά που περιέχουν εκ προθέσεως παραπληροφόρηση, με σκοπό να προσελκύσουν μεγαλύτερα νούμερα προβολής, να επηρεάσουν τους ανθρώπους ή / και να τους εξαπατήσουν.</p> <p>Όσοι δημιουργούν και διαδίδουν ψευδείς ειδήσεις, μπορεί να κινητοποιούνται από οικονομικά κίνητρα (συχνά αυτού του είδους οι ιστορίες μπορούν να επιφέρουν υψηλά διαφημιστικά έσοδα), από πολιτικούς στόχους (επιθυμία επηρεασμού της γνώμης υπέρ ή κατά μιας ομάδας, κόμματος ή υποψηφίου) ή από προσωπικά κίνητρα (επιθυμία εξάπλωσης του κακού).</p> <p>Τα fake news έχουν σχεδιαστεί για να φαίνονται σαν αληθινές ειδήσεις, συχνά υιοθετώντας την μορφή των μεγαλύτερων ειδησεογραφικών πρακτορείων. Μπορούν να εμφανίζονται ως αναρτήσεις στα social media, αλλά πιο συχνά είναι σελίδες από ιστοσελίδες που διαμοιράζονται στα social media. Συνήθως διαμοιράζονται σε πολλαπλές μορφές ή από διαφορετικούς λογαριασμούς, καθιστώντας ακόμα πιο δύσκολο τον διαχωρισμό μεταξύ αληθινών και πλαστών ιστοριών.</p>
Μεροληπτική Γραφή	<p>Η μεροληπτική γραφή εμφανίζεται όταν ένας συντάκτης δείχνει προτίμηση ή προκατάληψη προς μια συγκεκριμένη άποψη αντί να είναι δίκαιος και ισορροπημένος. Χρησιμοποιείται ώστε να κατευθύνει τους πολίτες προς μια άποψη.</p> <p>Η μεροληπτική γραφή δεν είναι κάτι καινούριο, αλλά τώρα περισσότερο από ποτέ οι άνθρωποι πρέπει να μπορούν να διαχωρίζουν τα γεγονότα από τις απόψεις. Η ανάμειξη των γεγονότων και των απόψεων στα μέσα ενημέρωσης έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις.</p> <p>Το μεροληπτικό περιεχόμενο μπορεί να οδηγήσει τους ανθρώπους να έχουν κακή κατανόηση σημαντικών ζητημάτων η οποία να βασίζεται στην έλλειψη κατανόησης αντιτιθεμένων απόψεων, γεγονός που κάνει πιο δύσκολη την επίλυση δύσκολων προβλημάτων σε μια κοινωνία.</p>

<p>«Κλειστές Ομάδες»</p>	<p>Ο όρος «κλειστές ομάδες» περιγράφει τους κοινωνικούς χώρους στους οποίους οι ιδέες, οι απόψεις και οι πεποιθήσεις ενισχύονται ύστερα από επανειλημμένη έκθεση τους μέσα σε μια κλειστή ομάδα. Μέσα σε αυτές τις «κλειστές ομάδες», αποκλίνουσες απόψεις δεν εκφράζονται ή δεν αντιπροσωπεύονται, απορρίπτονται ή αφαιρούνται.</p> <p>Οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν εμπειρία από πρώτο χέρι με αυτές τις «κλειστές ομάδες», τις οποίες μπορούμε να εντοπίσουμε σε όλους τους τομείς του διαδικτύου, από συζητήσεις που διεξάγονται σε ιστοτόπους ειδήσεων μέχρι σε μικρές συζητήσεις μεταξύ φίλων στα κοινωνικά μέσα.</p> <p>Οι «κλειστές ομάδες» σας κάνουν να αισθάνεστε άνετα, επειδή είναι ευκολότερο να συμφωνείτε με τους ανθρώπους σε μια συζήτηση από ό,τι να διαφωνείτε μαζί τους. Ωστόσο, μπορεί να είναι επιβλαβείς καθώς ενισχύουν την κοινωνική διαίρεση ή την πολιτική πόλωση, μειώνοντας τις ευκαιρίες αλληλεπίδρασης με ανθρώπους που διαφωνούν μαζί σας ή με ανθρώπους από διαφορετικό υπόβαθρο. Αυτό έχει ως συνέπεια να μειώνεται η κατανόηση των άλλων απόψεων και η ενσυναίσθηση για τους ανθρώπους που τις διατυπώνουν.</p>
<p>Filter bubble</p>	<p>Τα Filter bubbles είναι αποτέλεσμα εξατομικευμένων λειτουργιών αναζήτησης και ειδήσεων. Μπορούν να είναι χρήσιμες, σας κατευθύνουν στο περιεχόμενο που θέλετε να καταναλώσετε, αλλά μπορούν επίσης να είναι επιβλαβή καθώς απομονώνουν τους χρήστες από πληροφορίες που είναι αντίθετες με την άποψή τους.</p> <p>Αυτό μπορεί να απομονώσει τους χρήστες σε πολιτικές, κοινωνικές ή ιδεολογικές φούσκες, ένα φαινόμενο που σχετίζεται στενά με τις «κλειστές ομάδες». Μπορεί να ωθήσει τους ανθρώπους προς πιο ακραίες θέσεις και να μειώσει την ενσυναίσθηση τους για τους ανθρώπους που σκέπτονται διαφορετικά.</p>

<p>Στερεότυπα</p>	<p>Τα στερεότυπα εμφανίζονται όταν οι άνθρωποι χρησιμοποιούν ένα υπεραπλουστευμένο και υπερ-γενικευμένο σύνολο χαρακτηριστικών για να περιγράψουν μια ομάδα ανθρώπων. Τα στερεότυπα είναι γενικευμένα επειδή προσφέρουν στους ανθρώπους έναν απλό τρόπο να αντιλαμβάνονται τον κόσμο. Ενσωματώνονται στη σκέψη των ανθρώπων, εξαιτίας της υπόθεσης τους ότι τα χαρακτηριστικά ενός ατόμου είναι παρόμοια για κάθε άλλο άτομο που μοιράζεται ένα ή περισσότερα από τα ίδια αναγνωριστικά χαρακτηριστικά: π.χ. φυλή, θρησκεία, φύλο, τάξη, σεξουαλικό προσανατολισμό.</p> <p>Όταν χρησιμοποιούμε στερεότυπα, μειώνουμε την ατομικότητα και τις πτυχές του κάθε ατόμου και περιορίζουμε τα ατομικά χαρακτηριστικά του, ούτως ώστε να καταστήσουμε εύκολη την ένταξη του σε μια συγκεκριμένη κατηγορία. Αυτό μας οδηγεί στην διαστρεβλωμένη κατανόηση των άλλων ατόμων ή ομάδων, γεγονός που εμποδίζει κάποιον να αναγνωρίσει παρόμοια χαρακτηριστικά και κοινά στοιχεία που μπορεί να έχει με άλλα άτομα ή ομάδες.</p>
<p>Προκατάληψη</p>	<p>Μία από τις πιο επιζήμιες συνέπειες των στερεοτύπων είναι ότι μπορεί να οδηγήσει τους ανθρώπους να σχηματίσουν προκατειλημμένες απόψεις προς άλλες ομάδες και άτομα. Η προκατάληψη είναι μια αδικαιολόγητη άποψη ενός ατόμου ή μιας ομάδας, βασισμένη στα στερεότυπα και όχι στην πραγματική εμπειρία. Όταν επιδεικνύουμε προκατάληψη απέναντι σε άλλους, αντιλαμβανόμαστε ότι ανήκουμε σε συγκεκριμένες ομάδες, δημιουργούμε μια νοοτροπία «εμείς εναντίον των άλλων».</p> <p>Οι προκαταλήψεις μπορούν να βασίζονται σε διάφορους παράγοντες, όπως η φυλή, η θρησκεία, η τάξη, το φύλο και ο σεξουαλικός προσανατολισμός. Οι προκαταλήψεις μας μπορούν να ενισχυθούν όταν πιστεύουμε ότι είμαστε μέρος μιας θετικά θεωρούμενης «ομάδας», που αποτελείται από ανθρώπους που μοιράζονται παρόμοια χαρακτηριστικά και πεποιθήσεις. Οι προκαταλήψεις μπορούν να αξιοποιηθούν και να χειραγωγηθούν από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τους πολιτικούς, τους εξτρεμιστές ή ακόμα και τους φίλους και την οικογένειά μας, για πολιτικό ή κοινωνικό όφελος. Η χειραγωγή των ανθρώπων στην κοινωνία επηρεάζει αρνητικά την συνοχή της κοινότητας και οδηγεί σε πόλωση.</p>

<p>Τρόπος σκέψης “Εμείς εναντίον αυτών”</p>	<p>Μια νοοτροπία «εμείς» εναντίον «αυτών» χωρίζει τον κόσμο σε μια αρνητικά και στερεοτυπικά απεικονισμένη εξωτερική ομάδα (αυτοί) και μια θετικά απεικονισμένη εσωτερική ομάδα (εμείς). Οι διαχωρισμοί μπορεί να βασίζονται πάνω σε μια σειρά από ταυτότητες όπως ράτσα, θρησκεία, φύλο, τάξη, εθνικότητα και πολιτικές απόψεις. Οι διαφορές προβάλλονται συχνά μέσα από την χρήση των στερεοτύπων και όλα τα μέλη της εξωτερικής ομάδας χαρακτηρίζονται με τον ίδιο τρόπο.</p> <p>Αυτή η τεχνική χρησιμοποιείται συχνά για να δημιουργήσει πόλωση στους ανθρώπους τόσο online όσο και στην κανονική ζωή, εξαναγκάζοντας τους ανθρώπους σε ένα τεχνητό δίπολο. Η εξωτερική ομάδα συχνά κατηγορείται για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η εσωτερική ομάδα και αυτό χρησιμοποιείται για να ενδυναμώσει τον τρόπο με τον οποίο η εσωτερική ομάδα βλέπει τον εαυτό της.</p> <p>Ο διαχωρισμός ανάμεσα στο «εμείς» και το «αυτοί» υπάρχει από πάντα στις ανθρώπινες κοινωνίες. Μπορούμε να τον βρούμε στον αθλητισμό, την πολιτική και ακόμα και στην πόλη που ζούμε. Ο διαχωρισμός αυτός μπορεί να γίνει ένα δυνατό όπλο που μπορεί να επηρεάσει με αρνητικό τρόπο την συνοχή της κοινότητας και να δημιουργήσει μίσος μέσα στις κοινωνίες μας.</p>
<p>Αποδιοπομπαίος τράγος</p>	<p>Η πρακτική του αποδιοπομπαίου τράγου υπάρχει όταν ξεχωρίζουμε ένα άτομο ή μια ομάδα μέσα στην κοινωνία και την κατηγορούμε για κοινωνικά ή πολιτικά προβλήματα.</p> <p>Η πρακτική του αποδιοπομπαίου τράγου είναι βασική στην δημιουργία μισαλλοδοξίας. Το να κατηγορούμε μια ομάδα για τα κοινωνικά προβλήματα είναι μια απλή και καθαρή αφήγηση που μπορεί να δημιουργήσει πόλωση και μίσος μέσα στην κοινωνία. Παραδείγματα αυτής της τακτικής περιλαμβάνουν την αντιμετώπιση των Εβραίων από τους Ναζί ή την στοχοποίηση εθνικών μειονοτήτων για κοινωνικά ή οικονομικά προβλήματα.</p>

<p>Αποτελεσματική Επικοινωνία</p>	<p>Η αποτελεσματική επικοινωνία στο διαδίκτυο πραγματοποιείται όταν το μήνυμα ενός ατόμου παραδοθεί, ληφθεί και κατανοηθεί επιτυχώς από το κοινό στο οποίο επιθυμεί να απευθυνθεί. Για να επικοινωνήσει αποτελεσματικά, το πρόσωπο που στέλνει το μήνυμα πρέπει να διατυπώσει με σαφήνεια αυτό που θέλει να πει, να λάβει υπόψη του τα διάφορα ακροατήρια που θα λάβουν το μήνυμα και να προσαρμόσει τον τόνο και τη γλώσσα του αναλόγως. Θα πρέπει επίσης να διαμορφώσει θετικές και εποικοδομητικές στάσεις και να επιδείξει την προθυμία του να ακούσει απαντήσεις.</p> <p>Η διάδοση των ψηφιακών τεχνολογιών έχει εισαγάγει ένα ευρύ φάσμα επιλογών στον τρόπο που επικοινωνούμε, μειώνοντας αναμφισβήτητα την ανάγκη για αλληλεπίδραση πρόσωπο με πρόσωπο. Ενώ υπάρχουν πολλά θετικά που προκύπτουν από αυτές τις εξελίξεις, δημιουργείται ο κίνδυνος να αποστασιοποιηθούμε από τις συνέπειες αυτού που λέμε, καθώς και να χαθεί η ανθρώπινη υπόσταση με αυτούς που επικοινωνούμε. Αποτελεσματική επικοινωνία στο διαδίκτυο σημαίνει να φέρνουμε τους κοινωνικές κανόνες και τους τρόπους καλής συμπεριφοράς που χρησιμοποιούμε εκτός σύνδεσης στον ψηφιακό κόσμο.</p>
<p>Παροχή Συγκατάθεσης στο Διαδίκτυο</p>	<p>Ο ψηφιακός κόσμος επιτρέπει σε οποιονδήποτε να μοιράζεται πληροφορίες σχετικά με τον εαυτό του και τους άλλους. Οι νέοι από όλο τον κόσμο επωφελούνται πλήρως από αυτή την λειτουργία για να μοιράζονται φωτογραφίες, βίντεο και άλλο περιεχόμενο πολυμέσων μέσω των προφίλ και των σελίδων τους στα social media. Αλλά το κάνουν συχνά χωρίς να κατανοούν πλήρως το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου στην ιδιωτική ζωή ή το ρόλο τους τόσο στην παροχή όσο και στη λήψη συγκατάθεσης για την ανταλλαγή πληροφοριών και περιεχομένου.</p> <p>Οι νέοι πρέπει να διδαχθούν πώς να ενεργούν υπεύθυνα, σύμφωνα με τις οδηγίες από τις ψηφιακές εφαρμογές των πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιούν. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να έχουν πάντα τη συγκατάθεση των ατόμων που συμμετέχουν στις φωτογραφίες και τα βίντεο που μοιράζονται στο διαδίκτυο ή των οποίων το περιεχόμενο μοιράζονται ως δικό τους. Ομοίως, οι νέοι πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχουν τον τρόπο με τον οποίο οι άλλοι μοιράζονται πληροφορίες και περιεχόμενο που τους εμπλέκει. Αυτό περιλαμβάνει τόσο την παροχή ή μη άδειας σε όσους επιθυμούν να μοιραστούν τις πληροφορίες τους όσο και την αναφορά (reporting) περιεχομένου για το οποίο δεν έχουν δώσει άδεια χρήσης από άλλους.</p>

Ρητορική μίσους

Η ρητορική του μίσους είναι η ρητορική που προσβάλλει, εκφοβίζει, ταπεινώνει, δυσφημεί ή προωθεί τη βία κατά άτομου ή ομάδας που βασίζεται στην αναπηρία, την ταυτότητα φύλου, τη φυλή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την εθνικότητα, την ηλικία, την κοινωνική θέση ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Η ρητορική του μίσους στο διαδίκτυο είναι ένα μείζον πρόβλημα και ένα φαινόμενο απέναντι στο οποίο η πλειοψηφία των χρηστών θα βρεθεί αντιμέτωπη κάποια στιγμή.

Πολλές χώρες έχουν νόμους που απαγορεύουν ορισμένες μορφές ρητορικής μίσους. Προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στην ρητορική του μίσους με έναν ενημερωμένο, υπεύθυνο και αποτελεσματικό τρόπο, είναι σημαντικό οι νέοι να μπορούν να καταλαβαίνουν πότε αυτή λαμβάνει χώρα. Συγκεκριμένα, είναι σημαντικό οι νέοι να είναι σε θέση να μπορούν να ξεχωρίζουν ποια είναι τα όρια μεταξύ ρητορικής του μίσους και ελευθερίας του λόγου.

Το περιεχόμενο μίσους στο διαδίκτυο μπορεί να διαιρέσει κοινότητες και να οδηγήσει τους ανθρώπους σε διακρίσεις, μίσος και βία. Το να αποθαρρύνουμε την δημιουργία τέτοιου περιεχομένου, να μειώνουμε την δημοτικότητά του και να προωθούμε θετικές εναλλακτικές λύσεις, είναι κάποιες από τις δράσεις που μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον τερματισμό των κύκλων του μίσους.

Η ελληνική νομοθεσία ορίζει στον νόμο 4285/2014, τον λεγόμενο αντιρατσιστικό νόμο, στο άρθρο 1 τα εξής: «Όποιος με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή δια του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, υποκινεί, προκαλεί, διεγείρει ή προτρέπει σε πράξεις ή ενέργειες που μπορούν να προκαλέσουν διακρίσεις, μίσος ή βία κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων, που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την αναπηρία, κατά τρόπο που εκθέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή ενέχει απειλή για τη ζωή, την ελευθερία ή τη σωματική ακεραιότητα των ως άνω προσώπων, τιμωρείται».

Ελευθερία Λόγου

Η ελευθερία του λόγου είναι η ικανότητα και το δικαίωμα να εκφράζετε και να μοιράζεστε τις απόψεις και τις ιδέες σας χωρίς φόβο για αντίποινα ή λογοκρισία. Η ελευθερία του λόγου είναι ζωτικής σημασίας επειδή μας επιτρέπει να μοιραζόμαστε ιδέες, να συζητάμε ανοιχτά για κοινωνικά, πολιτικά και πολιτιστικά θέματα υποστηριζόμενοι τις ελευθερίες μας. Η ελευθερία έκφρασης αναγνωρίζεται ως ανθρώπινο δικαίωμα δυνάμει του άρθρου 19 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και αναγνωρίζεται στο διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα μέσα από το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα.

Η Ελευθερία της Έκφρασης προστατεύεται στο πλαίσιο του ελληνικού συντάγματος. Πιο συγκεκριμένα το άρθρο 14 ορίζει ότι «καθένας μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτά και δια του τύπου τους στοχασμούς του τηρώντας τους νόμους του κράτους».